

STEG FÖR STEG

Val och demokrati

Vad är Demokrati

Finland är en demokrati.

Demokrati är ett grekiskt ord som betyder att folket bestämmer.

Vi som bor i Finland

får vara med och välja

vilka som ska bestämma i vårt land.

Vi får rösta på det parti och de politiker som vi tycker har den klokaste politiken.

Vi väljer representanter, politiker, som sedan får bestämma.

Det kallas för representativ demokrati.

DEMOKRATI

- * Föddes i Grekland för 2500 år sedan.
- * *Demokrati* betyder att folket (människorna) bestämmer.
- * Motsats till demokrati är *diktatur*.

STEG FÖR STEG

Den politiker och det förslag som har fått flest röster vinner valet. Det kallas att majoriteten vinner. Men, det är viktigt att det i ett demokratiskt land finns många regler som skyddar och hjälper den som inte vinner. De små eller svaga grupperna i samhället måste också kunna vara med och bestämma. Och det som majoriteten bestämmer får inte kränka minoriteten, den grupp som inte vinner i valet.

STEG FÖR STEG

**Tycker du att du får
vara med och
bestämma?**

STEG FÖR STEG

Demokrati i Finland

Finland har varit en demokrati i snart 100 år. Men, alla vuxna hade inte direkt rösträtt

År 1972 fick också personer med utvecklingsstörning rätt att rösta.

Innan år 1972 var personer med utvecklingsstörning omyndiga.

Det betyder att de inte hade rätt att besluta om sina egna liv och inte heller rösta i val.

I Finland har vi nu allmän och lika rösträtt.

Det betyder att alla vuxna får rösta och att varje röst är lika mycket värd.

STEG FÖR STEG

**Tycker du att
alla röster är
lika värda?**

STEG FÖR STEG

Varför röstar man i en demokrati?

Det är viktigt att så många människor som möjligt röstar när det är val

för att en demokrati ska fungera.

Om många människor struntar i att rösta är det inte lika många som är med och bestämmer.

Det gör att demokratin fungerar sämre

och att de beslut som riksdagen fattar kanske inte är vad folket egentligen tycker.

STEG FÖR STEG

Varför röstar man i en demokrati?

Det finns de som låter bli att rösta.

Kanske för att de inte är intresserade av politik eller för att de är missnöjda med politikerna.

Många har också svårt att förstå vad politikerna pratar om och vad de olika partierna tycker i olika frågor.

STEG FÖR STEG

**Varför tycker du
att det är viktigt
eller inte viktigt att
rösta?**

**Varför röstar
inte alla som
får rösta?**

STEG FÖR STEG

Vilka val kan man rösta i?

Riksdagsvalet

Då röstar man om vem som skall bestämma i hela Finland

Kommunalval

Då röstar man vem som skall bestämma där du bor

Europaparlamentsval

Finland är medlem i EU som är en organisation för många olika länder i Europa. I Europaparlamentsvalet bestämmer vi vem som skall bestämma i EU

Presidentval

Då väljer vi vem som skall vara Finlands president

STEG FÖR STEG

Riksdagsvalet 2015

Riksdagen bestämmer om lagar, skatter och om hur staten ska använda pengarna som folket betalar i skatt. Riksdagen ska också kontrollera att regeringen och alla myndigheter gör sitt jobb bra.

Talmannen leder arbetet i riksdagen och är riksdagens ordförande.

Riksdagen har mest makt i Finland.

Det riksdagen beslutar måste alla följa.

I riksdagen finns 200 ledamöter, personer från de olika partierna.

Partierna får platser i riksdagen efter hur många röster partierna får i valet.

Det parti som får flest röster i valet har också flest personer i riksdagen

STEG FÖR STEG

Vad är ett parti

Det finns många olika partier att rösta på.

Det kan vara olika partier
till de olika valen.

Vem som helst kan starta ett politiskt parti.

Det är som att starta en förening.

Partiet väljer en styrelse
och bestämmer regler för sitt parti.

Partiet måste också bestämma ett namn.

Partiet bestämmer också vilka politiker som får
ställa upp för partiet i olika val.

**Vet du vilka partier
som sitter i
riksdagen?**

STEG FÖR STEG

Vilka partier sitter i Finlands riksdag

Centern i Finland (C)

Finlands socialdemokratiska parti (SDP)

Gröna förbundet (Gröna)

Kristdemokraterna i Finland (KD)

Samlingspartiet (Saml)

Sannfinländarna (Sannf)

Svenska folkpartiet i Finland (SFP)

Vänsterförbundet (Vf)

STEG FÖR STEG

Vem kan man rösta på

Alla kan bli politiker i Finland.

Du kan också bli politiker.

De som är med i Europaparlamentet,

i riksdagen, och kommunen

är vanliga människor

och de flesta hade vanliga jobb eller studerade

innan de blev politiker.

Många i riksdagen är lediga från sina vanliga jobb

för att vara med i riksdagen.

Många av de personer som är med i kommunfullmäktige

gör det på sin fritid.

Alla som är politiker

är med i ett politiskt parti.

Om du vill bli politiker

ska du gå med i ett politiskt parti.

STEG FÖR STEG

Hur hittar jag information om kandidater?

- Officiellt http://tulospalvelu.vaalit.fi/E-2015/se/ehd_listat_kokomaa.htm
- Tidningar
- TV
- Träffa dem på torget
- Kolla vad kandidaten står för?
 - Det kan du göra genom att fråga en kandidat du träffar
 - Du kan också läsa om det i valannonser

Lättlästa valprogram

Svenska Folkpartiet

<https://www.dropbox.com/s/ybdy1ooa1v70n8t/L%C3%A4ttl%C3%A4st%20valprogram%202015.pdf?dl=0>

De Gröna (på finska) <http://www.helsinginvihreat.fi/helsingin-vihreat/vaaliarkisto/eduskuntavaalit-2011/vihreiden-vaaliohjelman-selkokielella/>

STEG FÖR STEG

**Har du läst om
någon kandidat?**

**Har du sett en
kandidat på TV?**

STEG FÖR STEG

När du hittat en kandidat

Om du tycker du lika som kandidaten
kan du välja att rösta på honom eller henne

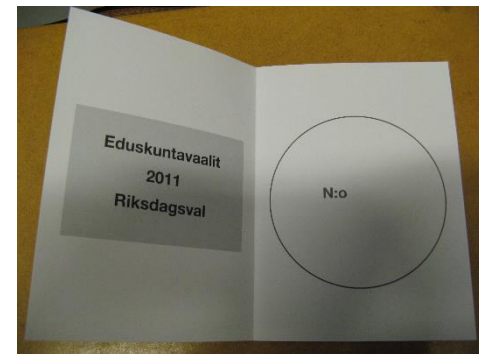
Du får själv bestämma vem du skall rösta på

Kolla först att kandidaten ställer upp där du bor.

Du kan be om hjälp med att kolla upp kandidaten

Kom sedan ihåg kandidatens nummer

Numret skall du skriva på röstsedeln

STEG FÖR STEG

Hur röstar jag? Här kommer en video som svar

[https://www.youtube.com/watch?v=I9YkfoNDKAo
&index=3&list=PLBOD3s07le2xJ-
CGtFOptVaQMYX0Gehtt](https://www.youtube.com/watch?v=I9YkfoNDKAo&index=3&list=PLBOD3s07le2xJ-CGtFOptVaQMYX0Gehtt)

**Har du frågor om hur
man skall rösta?**

STEG FÖR STEG

Tack!

**Glöm inte att rösta!
Din röst är viktig.**

